

การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาครูปฐมวัย:
กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ

Proposed Guidelines on Developing Learning Management Competencies of
Early Childhood Student Teachers: A Case Study of Rajabhat Universities

กุลชาติ พันธวรกุล (Kullachat Pantuworakul)*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัยในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) นำเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัยในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษา จำนวน 12 คน อาจารย์นิเทศ จำนวน 12 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแนวคำถามการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหา (1) ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ การสร้างแผนการจัดประสบการณ์ ความเข้าใจเรื่องหลักสูตร การจัดการชั้นเรียน และการใช้สื่อเทคโนโลยี (2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม คือ โครงสร้างห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอและขาดความปลอดภัย ขาดบทสนทนาเชิงบวกในชั้นเรียน และ (3) ด้านการวัดประเมินผล คือ การประเมินที่ไม่หลากหลาย และขาดการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 2) แนวทางในการพัฒนา (1) ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ ควรกำกับติดตามการทำงานของนักศึกษา สถาบันฝึกหัดครูควรพัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัย ให้นักศึกษาได้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง (2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม คือ นักศึกษาครูประจำชั้น และอาจารย์นิเทศร่วมมือกันออกแบบสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และศึกษาข้อมูลครอบครัวเด็กเพื่อเข้าใจความแตกต่างของเด็ก และ (3) ด้านการวัดประเมินผล คือ กำกับติดตามการเลือกเครื่องมือ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมิน และจัดเตรียมคู่มือการประเมินพัฒนาการเด็ก

คำสำคัญ: สมรรถนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาครูปฐมวัย

*อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Abstract

used in this particular research included an interview form, observation form and guidelines on focus-group questions. The data were analyzed using content analysis. The research results revealed 1) states and problems in the aspects of (1) teaching and learning management—creating learning experience plans, comprehension of the curriculum, classroom management, and application of media and technology, (2) learning environment establishment—classroom structures, lack of The objectives of this study were to 1) analyze the states and problems of learning management of early childhood student teachers at Rajabhat universities and 2) propose the guidelines for developing learning management competencies of early childhood student teachers at Rajabhat universities. The target groups included 12 early childhood student teachers, 12 supervisors, and 10 experts in early childhood education. The tools materials and security, and positive conversations in classrooms, and (3) assessment—lack of diverse assessment methods and tool quality testing; and 2) improvement guidelines in the aspects of (1) teaching and learning management—monitoring working of students, (2) learning environment establishment—supporting students, teachers, and supervisors to corporately design the teaching environment that enhances child development and to acquire further information about their families that leads to a better understanding about their differences, and (3) assessment—selecting appropriate tools, testing assessment tool quality, and developing a child development assessment manual.

Keywords: Learning Management Competencies, Early Childhood Student Teachers

บทนำ

การปฏิรูปหลักสูตรการผลิตครูในประเทศไทยมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงมากขึ้น ส่งผลให้สถาบันผลิตครูต้องดำเนินการพัฒนารายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้มีรูปแบบของเนื้อหาและการจัดกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์จริงทั้งด้านการบริหารจัดการภายในโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การเป็นครูที่ปรึกษา และการพัฒนาบุคลิกลักษณะความเป็นครู (Office of the Education Council, 2015) เพื่อพัฒนานักศึกษาครูให้มีความรู้ ความสามารถขั้นสูงนำไปสู่ความสามารถพัฒนาเด็กได้อย่างเหมาะสมในการรับมือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทั้งในชีวิตประจำวันที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจึงเป็นกระบวนการที่ถือเป็นหัวใจสำคัญในการผลิตครู นำไปสู่การพัฒนาให้นักศึกษาครูให้มีความสามารถ เกิดประสบการณ์ และตระหนักถึงคุณค่าของการปฏิบัติหน้าที่ครูอย่างมีคุณภาพ และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (Office of the National Education Commission, 2008) การจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องปรับให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนักศึกษาคูปฐมวัย

ต้องมีการปรับตัวฝึกฝนทักษะและเรียนรู้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างทันท่วงทีเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาที่เป็นกระแสใหม่ทั่วโลก เนื่องจากในยุคศตวรรษที่ 21 สภาพของโลกเปลี่ยนไปเป็นโลกแห่งข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี เป็นสังคมโลกที่สลับซับซ้อนเชื่อมโยงและเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สังคมโลกกลายเป็นสังคมความรู้ หรือสังคมแห่งการเรียนรู้ (Siriprichayakorn, 2015) นักศึกษาครูปฐมวัยจึงต้องมีความรู้และทักษะที่สถาบันการศึกษาที่สอนระดับปฐมวัยต้องการ และสามารถจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและบรรลุมิติประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษใหม่ ซึ่งผลการวิจัยของ Ozek (2009) ได้สะท้อนมุมมองที่สำคัญเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ไว้ว่า การที่นักศึกษาได้ออกฝึกปฏิบัติประสบการณ์วิชาชีพครู ส่งผลนักศึกษาได้รับการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ เนื่องจากนักศึกษาได้ตระหนักรู้ถึงจุดอ่อนและจุดแข็งในการสอนของตนเองจริง รวมถึงมีทัศนคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ และมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างหลากหลาย และเมื่อจบการศึกษา สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการศึกษาในระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551 มีข้อกำหนดคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน (Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand, 2015) เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ นำไปสู่การผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพสำหรับยุคของสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งปัจจุบันมีหลายประเทศให้ความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ โดยมีการกำหนดสมรรถนะครู ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพครูให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการขับเคลื่อนคุณภาพของครูในปัจจุบัน

การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครูปฐมวัยเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพ ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยนั้น ควรคำนึงถึงสมรรถนะใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ 2) การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง การมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน และการมีความรู้พื้นฐานที่สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาปฐมวัยในการทำงานกับเด็ก 3) การสื่อสารให้ผู้ปกครอง ชุมชน และเพื่อนร่วมวิชาชีพ โดยให้ความช่วยเหลือสนับสนุน รวมถึงให้ความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก 4) การมุ่งเน้นด้านคุณธรรมจริยธรรม การประพฤติปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี มีความรักและศรัทธาในอาชีพ (Office of Early Childhood Development Virginia Department of Social Services, 2008) สอดคล้องกับพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีเป้าหมายของการเป็นมหาวิทยาลัยในการเป็นผลิตครูตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

การศึกษาวรรณกรรมและจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะครูในภาพรวม ไม่ได้เน้นสมรรถนะของนักศึกษาครูปฐมวัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาสภาพปัญหาและนำเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัยในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะนักศึกษาครูปฐมวัยนำไปสู่การเป็นครูประจำการที่มีศักยภาพในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ยังใช้เป็นแนวทางสำหรับสถาบันการผลิตบัณฑิตครูในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน เพื่อผลิตบัณฑิตครูปฐมวัยที่มีคุณภาพตามทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และตอบสนองต่อความต้องการของสถานศึกษาในสังคมปัจจุบัน และช่วยยกระดับการจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทยให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัยในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการวัดประเมินผล

2. เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัยในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการวัดประเมินผล

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non-participant observation) และการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหานำไปสู่การหาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัยในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย จากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

<p>สมรรถนะครูปฐมวัยตามกรอบแนวคิดสำหรับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (UNESCO, 2018)</p>	<p>สมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2553)</p>	<p>การจัดการเรียนรู้ (Hough & Duncan, 1970)</p> <p>1. ด้านหลักสูตร (Curriculum)</p>
<p>1. สมรรถนะเกี่ยวกับเนื้อหา ความรู้ วิธีสอน และการประเมินผล</p> <p>1.1 สมรรถนะด้านความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก</p> <p>1.2 สมรรถนะด้านการอำนวยความสะดวกในการพัฒนาเด็กและการเรียนรู้</p> <p>2. สมรรถนะเกี่ยวกับการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>2.1 สมรรถนะด้านการสร้างสภาพแวดล้อมและการบำรุงรักษา</p> <p>2.2 สมรรถนะด้านการส่งเสริมสุขภาพ โภชนาการ ความปลอดภัย และการคุ้มครอง</p> <p>3. สมรรถนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการร่วมมือ</p> <p>3.1 สมรรถนะด้านการให้ผู้ปกครองและครอบครัวมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย</p> <p>3.2 สมรรถนะด้านการสร้างเครือข่ายและร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการศึกษาปฐมวัย</p> <p>4. สมรรถนะเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ</p> <p>4.1 สมรรถนะด้านการเติบโตรายบุคคลอย่างต่อเนื่องและการพัฒนาอาชีพ</p>	<p>1. สมรรถนะหลัก (Core Competency)</p> <p>1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน</p> <p>1.2 การบริการที่ดี</p> <p>1.3 การพัฒนาตนเอง</p> <p>1.4 การทำงานเป็นทีม</p> <p>1.5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู</p> <p>2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency)</p> <p>2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้</p> <p>2.2 การพัฒนาผู้เรียน</p> <p>2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน</p> <p>2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน</p> <p>2.5 ภาวะผู้นำครู</p> <p>2.6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้</p>	<p>1.1 ความเข้าใจในจุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>1.2 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ชัดเจน</p> <p>1.3 การกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น</p> <p>2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction)</p> <p>2.1 การเลือกและกำหนดวิธีสอน</p> <p>2.2 เทคนิคการจัดการเรียนรู้</p> <p>3. ด้านการวัดผล (Measuring)</p> <p>3.1 การเลือกวิธีวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้</p> <p>4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating)</p> <p>4.1 ความสามารถในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้</p>

<p>สมรรถนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัย</p>
<p>1. ด้านการจัดการเรียนการสอน</p> <p>2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม</p> <p>3. ด้านการวัดประเมินผล</p>

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) (Kaemkate, 2009) โดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่มีความสมัครใจ ออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 34 คน ดังนี้

2.1 กลุ่มที่ 1 คือ นักศึกษาครูปฐมวัย โดยผู้วิจัยคัดเลือกนักศึกษาครูปฐมวัย ชั้นปีที่ 5 ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำแนกตามภูมิภาคทั้ง 4 ภูมิภาค ภูมิภาคละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน

2.2 กลุ่มที่ 2 คือ อาจารย์นิเทศก์ โดยผู้วิจัยคัดเลือกอาจารย์นิเทศก์ของนักศึกษาครูปฐมวัย จำแนกตามภูมิภาคทั้ง 4 ภูมิภาค ภูมิภาคละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.3 กลุ่มที่ 3 คือ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย โดยผู้วิจัยคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 10 ท่าน โดยครอบคลุม 3 กลุ่มสายงาน ได้แก่ 1) อาจารย์และนักวิชาการทางการศึกษาปฐมวัย จำนวน 7 คน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 คน และ 3) ครูปฐมวัย จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยประสานกลุ่มเป้าหมายเพื่อดำเนินการสัมภาษณ์นักศึกษาครูปฐมวัย จำนวน 12 คน และสัมภาษณ์อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 12 ท่าน รวมทั้งสิ้น 24 คน ครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาค โดยดำเนินการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการวัดประเมินผล โดยนักวิจัยบันทึกข้อมูลและบันทึกภาพในการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

ผู้วิจัยดำเนินการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนักศึกษาครูปฐมวัยในสภาพที่เกิดขึ้นจริง เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการวัดประเมินผล ในสถานศึกษาปฐมวัยทั้ง 4 ภูมิภาค โดยสังเกตทั้งสิ้น 12 ครั้ง โดยนักวิจัยบันทึกข้อมูลและบันทึกภาพในการสังเกต

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 10 ท่าน เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัยในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏครอบคลุม 3 ด้าน และสอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการสัมภาษณ์และการสังเกต โดยมีผู้ช่วยนักวิจัยบันทึกข้อมูลและบันทึกภาพในการสนทนากลุ่ม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 3 ชุด ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกนักศึกษาครูปฐมวัย และอาจารย์นิเทศก์ 2) แบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัย

และ 3) แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม ซึ่งจากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พบว่า เครื่องมือทั้ง 3 ชุด ข้อคำถามมีค่า IOC เท่ากับ 1.0 ทุกข้อ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์สภาพและปัญหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะจากการสนทนากลุ่ม โดยนำข้อมูลจากนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และผู้ผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ในประเด็นต่าง ๆ และเสนอข้อมูลในรูปแบบการบรรยายตามกรอบแนวคิดทางการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ มีดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ข้อมูลพื้นฐานนักศึกษาครูปฐมวัย พบว่า ทั้งหมดเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 100) มีอายุระหว่าง 23 - 25 ปี (ร้อยละ 100) โดยศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ (ร้อยละ 25.00) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 25.00) ภาคกลาง (ร้อยละ 25.00) และภาคใต้ (ร้อยละ 25.00) มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 3.01 - 3.50 (ร้อยละ 58.33) ส่วนใหญ่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนทั้งสังกัด สพฐ. (ร้อยละ 50.00) และได้ปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50.00)

1.2 ข้อมูลพื้นฐานอาจารย์นิเทศก์นักศึกษาครูปฐมวัย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 91.66) มีอายุระหว่าง 35 - 40 ปี (ร้อยละ 58.33) มีประสบการณ์การนิเทศอยู่ระหว่าง 5 - 10 ปี (ร้อยละ 83.33) และส่วนใหญ่นิเทศอยู่ในโรงเรียนสังกัดทั้งสังกัด สพฐ. (ร้อยละ 50.00)

2. ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัย

2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาพบปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนและความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเขียนแผนประสบการณ์ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และขณะจัดประสบการณ์พบปัญหาเกี่ยวกับการใช้คำถามในการกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ การใช้เพลงเตรียมเด็กให้สงบ (เพลงเก็บเด็ก) หรือคำคล้องจอง รวมถึงขาดความรู้และการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย

“...หนูเขียนแผน 30 แผนต่อสัปดาห์ ผลิตสื่อทุกวัน ถ้าสอนแบบไม่มีสื่อประกอบ เด็กจะไม่เข้าใจและไม่สนใจ ทำให้เวลาจะวางแผนทำอย่างอื่นเลยไม่ค่อยมีค่ะ...”

(นักศึกษาครูปฐมวัย A002)

“...นักศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ดังนั้นเวลาออกแบบกิจกรรมอาจยังไม่สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก และขาดทักษะในการจัดการชั้น

เรียน เนื่องจากไม่ค่อยได้ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง ทำให้ขาดทักษะในการใช้คำถามที่ กระตุ้นให้เด็กคิด หรือการใช้เพลงเก็บเด็ก...”

(อาจารย์นิเทศก์ B003)

2.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม พบว่า นักศึกษาพบปัญหาด้านโครงสร้างของห้องเรียนยังไม่เอื้อต่อ การเรียนรู้ มุมประสบการณ์มีอุปกรณ์หรือของเล่นไม่เพียงพอต่อเด็กและขาดความปลอดภัย นอกจากนี้ นักศึกษายังพบปัญหาในการขาดการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน เช่น การ ขาดบทสนทนาเชิงบวก และยังเลือกปฏิบัติกับเด็กบางกลุ่ม ฯลฯ โดยเฉพาะเรื่องการสื่อสารแบบสองทางผ่าน การมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูกับเด็ก และยังต้องพัฒนาในเรื่องการปฏิบัติต่อเด็กโดยเน้นหลักความเสมอ ภาค ส่งผลให้บรรยากาศในชั้นเรียนยังขาดความเสมอภาค

“...ห้องเรียนมีมุมประสบการณ์ แต่ส่วนใหญ่อุปกรณ์ และสื่อในมุมยังไม่หลากหลาย อย่างสื่อ ตามมุมอย่าง หรือเครื่องเล่นสนามมีขนาดเล็กและชำรุด เพราะไม่ค่อยได้เปลี่ยน ราคาสูงค่ะ ซึ่งส่วนใหญ่เวลาหนูอยู่กับเด็กมีความสุขนะค่ะ เด็กบางคนซึ่งเป็นคนเดิม ๆ จะชอบมาเล่นกับ เราค่ะ เราเลยได้เล่นเฉพาะกับเด็กไม่กี่คนค่ะ...”

(นักศึกษาครูปฐมวัย A008)

“...นักศึกษาสามารถจัดสภาพแวดล้อมได้เป็นไปตามหลักการศึกษาปฐมวัย แต่ยังขาด ทักษะในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน โดยเฉพาะเรื่องการสื่อสารแบบสองทางผ่านการมี ปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูกับเด็ก และยังต้องพัฒนาในเรื่องการปฏิบัติต่อเด็กโดยเน้น หลักความเสมอภาค...”

(อาจารย์นิเทศก์ B007)

2.3 ด้านการวัดประเมินผล พบว่า นักศึกษาใช้การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมในการวัดประเมินผล พัฒนาการเด็ก โดยเครื่องมือที่นักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดการตรวจสอบคุณภาพที่ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ของเด็กเป็นรายบุคคล และส่วนใหญ่นักศึกษาจะประเมินพัฒนาการเด็กเฉพาะเพียงกิจกรรมที่ตนเองจัดขึ้น เท่านั้น เนื่องจากโรงเรียนจะมีการประเมินเพื่อดูความก้าวหน้าของพัฒนาการเด็กตามมาตรฐานของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยร่วมกับผู้ปกครอง โดยครูประจำชั้นจะเป็นผู้รับผิดชอบหลัก เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา หรือส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กอย่างเป็นองค์รวม ส่งผลกระทบต่อทักษะของนักศึกษาครูปฐมวัย ในการวัดประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้

“...ส่วนใหญ่เน้นวิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม นอกนั้นเครื่องมือส่วนใหญ่จะเป็นของ โรงเรียนค่ะ โดยครูประจำชั้นจะเป็นผู้ประเมินเด็กเองค่ะ...”

(นักศึกษาครูปฐมวัย A004)

“...นักศึกษาขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมและเรียนรู้เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็ก รวมถึงการเก็บหลักฐานร่องรอยต่าง ๆ เนื่องจากครูประจำชั้นจะเป็นผู้รับผิดชอบหลัก โดยจะให้นักศึกษาจะเป็นผู้ช่วยมากกว่าผู้ปฏิบัติ...”

(อาจารย์นิเทศก์ B006)

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัย

3.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน

3.1.1 การบริหารจัดการเวลาในการวางแผนการจัดประสบการณ์ให้ชัดเจน เป็นรูปธรรม โดยมี อาจารย์นิเทศก์ ครูประจำชั้นคอยให้ความช่วยเหลือ สร้างขวัญและกำลังใจ และกำกับติดตามเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

3.1.2 การศึกษาข้อมูลที่ทันสมัยเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษา และแนวการจัดประสบการณ์ตามบริบทของโรงเรียนที่ปฏิบัติการสอน และมีการสืบค้นข้อมูลที่หลากหลายทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ในรูปแบบของสื่อออนไลน์ และสื่อสิ่งพิมพ์

3.1.3 สถาบันฝึกหัดครูควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเอกที่เน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการปฏิบัติในสถานการณ์จริง หรือมีกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบจุลภาค

3.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

3.2.1 นักศึกษาควรศึกษาพื้นที่ในห้องเรียนเบื้องต้น ผ่านกระบวนการพูดคุยกับครูประจำชั้น และอาจารย์นิเทศก์ เพื่อหาแนวทางในการใช้พื้นที่ นำไปสู่การออกแบบสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับบริบทของห้องเรียนนั้น ๆ

3.2.2 นักศึกษาควรหารือกับครูประจำชั้น เกี่ยวกับหลักการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยอาจารย์นิเทศก์มีส่วนช่วยเหลือนักศึกษาในการเป็นผู้แนะนำแนวทางร่วมกับครูประจำชั้น

3.2.3 นักศึกษาควรยึดหลักว่าเด็กทุกคนมีความเท่าเทียมกัน (Equality) การสร้างสภาพแวดล้อมทางจิตภาพจึงมีความสำคัญ โดยต้องการศึกษาข้อมูลครอบครัวเด็กเพื่อเข้าใจความแตกต่าง นำไปสู่การปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสมและมุ่งเน้นประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญ อีกทั้งให้ความสำคัญกับสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่หลากหลาย อบอุ่น และปลอดภัยทั้งในและนอกห้องเรียน รวมถึงนอกสถานที่ เพื่อสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

3.3 ด้านการวัดประเมินผล

3.3.1 อาจารย์นิเทศก์และครูประจำชั้นควรสร้างความเข้าใจในการออกแบบและเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย รวมถึงมีการกำกับติดตาม ตรวจสอบเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัยที่นักศึกษาจัดทำขึ้น เช่น ให้นักศึกษาพัฒนาเครื่องมือประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ในการประเมินเด็กในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ รวมถึงเก็บร่องรอยหลักฐานที่เป็นผลงาน หรือรูปถ่าย แล้วนำเสนอเป็นรายสัปดาห์ รายเดือน และให้นำเสนอในการสัมมนาภาคและปลายภาค ฯลฯ

3.3.2 นักศึกษาต้องกำหนดวัตถุประสงค์ และขอบเขตในการประเมิน เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้เครื่องมือที่มีความหลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ หรือแฟ้มสะสมผลงาน ฯลฯ ได้อย่างเหมาะสมกับข้อมูลที่ต้องการ โดยมีอาจารย์นิเทศก์ และคุณครูประจำชั้นเป็นที่ปรึกษา ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก กำกับติดตาม และให้คำแนะนำในการวัดและประเมินผลพัฒนาการเด็กตามสภาพจริง

3.3.3 สถาบันฝึกหัดครูควรจัดเตรียมคู่มือเกี่ยวกับการประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยกำหนดแนวทางในการปฏิบัติการสอน และปฏิบัติงานของนักศึกษาให้ทางโรงเรียนเข้าใจอย่างชัดเจนและกำหนดเกณฑ์ที่เป็นระบบ โดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินผล และให้อิสระในการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล โดยไม่กระทบต่อเกณฑ์การประเมินของโรงเรียน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาพบปัญหาในการวางแผนการสร้างแผนการจัดประสบการณ์ ขาดความเข้าใจเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เทคนิควิธีการจัดการชั้นเรียน และการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นควรมีการกำกับติดตามการทำงานของนักศึกษาเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง และสถาบันฝึกหัดครูควรพัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัยให้นักศึกษาได้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง

1.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สภาพและปัญหาของนักศึกษาในการพัฒนาสมรรถนะที่มีผลมาจากโครงสร้างห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอและขาดความปลอดภัย รวมถึงนักศึกษายังขาดการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ เช่น บทสนทนาเชิงบวกในชั้นเรียน ฯลฯ ดังนั้นควรให้นักศึกษา ครูประจำชั้น และอาจารย์นิเทศก์ร่วมมือกันเกี่ยวกับแนวทางในการใช้พื้นที่และออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และสร้างสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ โดยการศึกษาข้อมูลครอบครัวเด็กเพื่อเข้าใจความแตกต่าง นำไปสู่ปฏิบัติกับเด็กอย่างเหมาะสม สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่หลากหลาย อบอุ่น ปลอดภัยทั้งในและนอกห้องเรียน

1.3 ด้านการวัดประเมินผล นักศึกษาพบปัญหาในการประเมินผลด้วยวิธีการที่ไม่หลากหลาย และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินยังขาดการตรวจสอบคุณภาพ ดังนั้นควรสร้างความเข้าใจในการออกแบบเครื่องมือ และเลือกใช้เครื่องมืออย่างเข้าใจและเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย มีการกำกับติดตามการเลือกใช้เครื่องมือ และควรมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินก่อนนำไปใช้จริง รวมถึงการจัดเตรียมคู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้แก่นักศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอตามกรอบแนวคิดการวิจัยทั้งสิ้น 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์และการสังเกต พบว่า นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอน คือ การวางแผนในการสร้างแผนการจัดประสบการณ์ต่อหนึ่งสัปดาห์ที่มีปริมาณมาก ทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์ที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด นำไปสู่กระบวนการจัดประสบการณ์ที่ยังขาดความสอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย ไม่ว่าจะเป็นเทคนิคคำถามที่กระตุ้นให้เด็กคิดวิเคราะห์ การเลือกใช้เพลง คำคล้องจอง และนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย รวมถึงการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดประสบการณ์ สะท้อนให้เห็นถึงการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูปฐมวัยจำเป็นต้องอาศัยการวางแผนอย่างมีคุณภาพเพื่อพัฒนาทักษะต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคล และบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีที่สลับซับซ้อนเชื่อมโยงและเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ส่งผลให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงองค์กรทางการศึกษาจึงต้องปรับตัวและเตรียมตัวสู่การรองรับการแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างเต็มศักยภาพ (Dachakupt & Khaengkhan, 2008) นอกจากนี้ยังพบข้อมูลจากอาจารย์นิเทศก์อีกว่า นักศึกษายังไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ทำให้ออกแบบกิจกรรมที่ไม่ครอบคลุมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งจากประเด็นดังกล่าวนี้ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ariyasat (2012) ที่พบว่า ครูปฐมวัยยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ส่งผลให้จัดการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยให้ความสำคัญการเรียนการสอนที่เน้นด้านเนื้อหามากกว่าการส่งเสริมพัฒนาการที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละช่วงวัย และให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นและลงมือปฏิบัติผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า

ผลจากการสนทนากลุ่มเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาครูปฐมวัย สรุปได้ว่า ควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเวลาในการวางแผนปฏิบัติงาน โดยกำหนดระยะเวลาในการทำงานแต่ละประเภทให้ชัดเจนและเป็นระบบ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงบริบทของโรงเรียน สามารถเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และเปรียบเสมือนการวางแผนในการกำกับตนเองอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักการพัฒนาสมรรถนะครูของ National Institute for Development of Teachers, Faculty Staff and Educational Personnel (2006) ที่ให้ความสำคัญกับการค้นคว้าหาความรู้ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในวิชาชีพครู เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน อีกทั้งการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเอกที่เน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการปฏิบัติผ่านสถานการณ์จริงอย่างสม่ำเสมอ หรือมีกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบจุลภาค สอดคล้องกับ Office of the Education Council (2009) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรมให้ครูมีความรู้ความสามารถ ทั้งเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการสอนรวมถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตัวเด็กและปัญหาเด็ก

ประเด็นที่ 2 สมรรถนะในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์และการสังเกต พบว่า นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะในการจัดสภาพแวดล้อม คือ โครงสร้างของห้องเรียนยังไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มุมประสบการณ์มีอุปกรณ์หรือของเล่นไม่เพียงพอต่อสัดส่วนของเด็กในห้อง และสนามเด็กเล่นส่วนใหญ่มีขนาดเล็กและชำรุด ทำให้นักศึกษาครูขาดโอกาสในการพาเด็กไปทำกิจกรรมภายนอกห้องเรียนตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้อาจารย์นิเทศก์ยังมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้บทสนทนาเชิงบวกกับเด็กค่อนข้างน้อย และยังเลือกปฏิบัติกับเด็กเฉพาะบางกลุ่ม ทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนยังไม่ค่อยมีความเสมอภาค ซึ่งสวนทางกับหลักการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการดังที่ The Early Years Foundation Stage (2007) กล่าวไว้ว่า ครูควรมีส่วนร่วมในการเล่นของเด็กตามโอกาสที่เหมาะสม การใช้คำถามในการกระตุ้นให้เด็กเกิดการสังเกตการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว พัฒนาการคิดริเริ่มด้วยตนเอง นอกจากนี้ผลการวิจัยของ Limsupreeyarat (2006) ยังได้กล่าวถึง ปัญหาหลักของการจัดสนามเด็กเล่นในโรงเรียนอนุบาลกรุงเทพมหานครว่า สนามเด็กเล่นส่วนใหญ่มีขนาดเล็กเกินไป ไม่เพียงพอต่อการใช้งานสำหรับเด็กอนุบาล และยังมีลักษณะเป็นพื้นปูนซีเมนต์ ทำให้ไม่ปลอดภัยต่อการเล่นหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ อีกทั้ง Tovey (2007) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่าการที่เด็กไม่ได้ใช้พื้นที่ต่าง ๆ นอกห้องเรียนตามวัตถุประสงค์ของผู้ออกแบบ ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้

ผลจากการสนทนากลุ่มเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาครูปฐมวัย สรุปได้ว่า การสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างนักศึกษา ครูประจำชั้น และอาจารย์นิเทศก์ในการใช้พื้นที่มีข้อจำกัด นำไปสู่การออกแบบสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รวมถึงการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของแต่ละครอบครัว และปฏิบัติอย่างเหมาะสม มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่เน้นประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศที่แตกต่าง น่าสนใจให้แก่เด็ก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Rattanawong (2014) ที่กล่าวว่า ครูควรมีบทบาทในการเป็นต้นแบบในการเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ด้วยการยอมรับความคิดเห็นและยอมรับความสามารถของเด็ก นอกจากนี้ DeBord et al. (2002) ได้ระบุหลักการจัดการเล่นนอกห้องเรียนที่ดีสำหรับเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ ปลอดภัย อีกทั้งควรคำนึงถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก เด็กกับผู้ใหญ่ และเด็กกับธรรมชาติรอบตัว นอกจากนี้การบริหารจัดสรรพื้นที่ ควรมีความหลากหลาย ความยืดหยุ่น และเหมาะสมกับการเล่นของเด็กแต่ละช่วงวัย

ประเด็นที่ 3 สมรรถนะในการวัดประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์และการสังเกต พบว่า นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะในการวัดประเมินผล คือ นักศึกษาใช้การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมเป็นส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นว่านักศึกษาครูปฐมวัยยังเลือกใช้เครื่องมือวัดประเมินผลที่ไม่หลากหลาย และขาดการตรวจสอบคุณภาพที่ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล เนื่องจากโรงเรียนมีกระบวนการประเมินเพื่อดูความก้าวหน้า โดยครูประจำชั้นเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ส่งผลให้นักศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามที่ควรจะเป็น สะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาครูปฐมวัยและสถานศึกษาไม่ได้คำนึงถึงบทบาทในการวัดประเมินผล ทั้ง ๆ ที่เป็นด้านที่มีความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ

Nuchchoey (2007) ที่พบว่า ครูปฐมวัยขาดเครื่องมือและวิธีการในการวัดและประเมินผลพัฒนาการที่หลากหลาย รวมถึงการไม่นำผลการประเมินพัฒนาการมาใช้ปรับปรุงการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการ อีกทั้งครูปฐมวัยยังขาดความตระหนักเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลพัฒนาการตามสภาพจริง

ผลจากการสนทนากลุ่มเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาครูปฐมวัย สรุปได้ว่า การสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างสถาบันผลิตครูและสถานศึกษาในการออกแบบเครื่องมือ และเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยให้แก่ นักศึกษาครูปฐมวัยก่อนนำไปใช้ และเมื่อนำไปใช้ควรมีการกำกับติดตามตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัยที่นักศึกษาจัดทำขึ้น พร้อมให้คำแนะนำที่ในการประเมินผลพัฒนาการเด็กตามสภาพจริง และจัดเตรียมคู่มือเกี่ยวกับการประเมินผลพัฒนาการเด็ก รวมถึงให้อิสระแก่นักศึกษาในการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล โดยไม่กระทบต่อเกณฑ์การประเมินของโรงเรียน ดังผลการวิจัยของ Chumnisat (2013) ที่พบว่า ควรมีการตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ มีการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการเรียนรู้ เช่น เทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย และส่งเสริมให้ครูปฐมวัยจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ และงานวิจัยของ Nuchchoey (2007) ที่กล่าวเพิ่มเติมว่าควรจัดหาคู่มือในการวัดประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมให้ครูปฐมวัยเกิดความแม่นยำในการประเมินพัฒนาการได้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วยวัย อีกทั้งควรมีการจัดหาแหล่งข้อมูลที่หลากหลายในการศึกษา ค้นคว้า ด้านการวัดประเมินพัฒนาการเด็ก พร้อมทั้งมีการกำกับ ติดตาม เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาพบปัญหาในการวางแผนการจัดประสบการณ์และการจัดการชั้นเรียน นักศึกษาครูปฐมวัยจึงควรศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อม โครงสร้างอาคารสถานที่ และความปลอดภัยเป็นปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดข้อจำกัดให้นักศึกษาในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นสถาบันฝึกหัดครูและสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปวางแผนในการออกแบบและปรับปรุง การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้เด็กปฐมวัย และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาครูปฐมวัย

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านวัดประเมินผล สถานศึกษามีกระบวนการวัดประเมินผลตามแนวทางของตนเอง ทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาสมรรถนะด้านนี้น้อย ดังนั้นควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีบทบาทในการวัดประเมินเด็กปฐมวัย นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาครูปฐมวัยในด้านอื่น ๆ เช่น สมรรถนะด้านดิจิทัล ฯลฯ เพื่อเกิดประโยชน์ในการนำไปใช้และสอดคล้องกับบริบทสังคมปัจจุบัน

2.2 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะนักศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในชั้นปีสุดท้าย แต่เนื่องด้วยหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (4 ปี) ให้นักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ดังนั้นควรมีการพัฒนาสมรรถนะตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ให้เหมาะสมกับศักยภาพของเด็กแต่ละชั้นปี

2.3 ควรมีการศึกษาในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่เปิดหลักสูตรครู เพื่อได้แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะได้อย่างครอบคลุมทุกมิติ

Reference

ภาษาไทย

- Ariyasat, N. (2012). [A Study of Conditions and Problems of the Early Childhood School Curriculum Management of the Private Schools in Chanthaburi]. Master's Thesis. Educational Administration Program, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University
- Chumnisat, B. (2013). [Model Development of Academic Administration for Early Childhood Education Management of School Belonging to the Office of Phetchaburi's Primary School Educational Area]. Doctoral Thesis. Educational Administration Program, Faculty of Education, Siam University.
- Kaemkate, W. (2009).[Research methodology in behavioral sciences]. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- Kanjanawasee, S. (2007).[Applied Statistics for Behavioral Research]. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- Limsupreeyarat, P. (2006). [State and Problems of Preschool Playground Management in Bangkok Metropolis]. Master's Thesis. Early Childhood Education Program, Faculty of Education, Chulalongkorn University.
- National Institute for Development of Teachers, Faculty Staff and Educational Personnel. (2006). [An assessment of teachers and educational personnel's competencies for the development of ID-PLAN and CAREER PLAN]. Nakhon Pathom: Academic Department, Project for Development System of Teachers and Educational Personnel.
- Nuchchoey, T.(2007). [A Proposed Model for Early Childhood Academic Affairs Administration of Schools Under the Office Nakhon Sawan Education Service Area, Zone 3]. Master's Thesis. Educational Administration Program, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University.
- Office of the Basic Education Commission. (2010). [Teacher Competency Assessment Guide]. Bangkok: (n.p.)
- Office of the Education Council. (2009). [Research Report titled: A problems and solutions to teaching and learning problems that affect the quality of learners development in basic education]. Bangkok: VTC Communication.
- Office of the Education Council. (2015).[Study Report titled: Status of teacher production and development in Thailand]. Bangkok: Prik Wahn Graphic.

Office of the National Education Commission. (2008). [Empowering the role of a changing world teacher in the Asia-Pacific perspective]. Bangkok: Funny Publishing.

Rattanawong, P. (2014). [A Proposed Guideline for Teachers in Organizing Outdoor Play for Preschoolers]. Master's Thesis. Early Childhood Education Program, Faculty of Education, Chulalongkorn University.

Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand. (2015). [An operations of certification and educational diploma for professional practice]. Bangkok: OTEP. Ladprao.

Siriprichayakorn, R. (2015). [The Development of Professional Early Childhood Teachers in the 21st Century According to Teachers' Competency through Project-Based Learning]. Retrieved December 6, 2020, from <http://nakhonnayok.dusit.ac.th/wpcontent/uploads/2015/11/บทความวิชาการ2.59>.

ภาษาต่างประเทศ

DeBord, K. et al. (2002). Making the Most of Outdoor Time with Preschool Children. United State: North Carolina Cooperative Extension.

Hough, J. B., & Duncan, J. K. (1970). Teaching Description and Analysis. Addison-Westley. n.p.
Office of Early Childhood Development Virginia Department of Social Services. (2008). Competencies for Early Childhood Professionals Virginia's Early Childhood Development Alignment Project. Virginia: Office of Early Childhood Development Virginia Department of Social Services.

Ozek, Y. (2009). Overseas teaching experience: student teachers' perspectives of teaching practicum. Procedia Social and Behavioral Sciences, Retrieved June 3, 2020, from <http://ac.elscdn.com>

Tovey, H. (2007). Playing Outdoor. Great Britain: Bell and Brain.

The Early Years Foundation Stage. (2007). Effective Practice: Outdoor Learning. Retrieved May 31, 2020, from http://outdoormatters.co.uk/wpcontent/uploads/2011/03/eyfs_outdoor_learn_eff_prac1.pdf.

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). (2018). Early Childhood Care and Education (ECCE) Teacher Competency Framework for Southeast Asia (SEA). Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.